

**География боюнча республикалык олимпиада
Практикалык тур. Калыстар тобу жана катышуучулар үчүн жооптор.**

Тапшырма № (максималдык балл)	Жооп мазмунунун анализи	Жооп элементтери үчүн берилчү баллдар
1 (6 балл)	<p>Ар бир туура жоопко жана түшүндүрмөгө 1 баллдан берилет.</p> <p>Жоопто төмөнкүлөр көрсөтүлсө:</p> <p>1. Дарыя түндүк-батышка агып жатат, анткени Б чекити А чекитинен бийигирээк жайгашкан.</p> <p>2. Дарыя түштүк-чыгышка агып жатат, анткени В чекити Г чекитинен бийигирээк жайгашкан.</p> <p>3. 1-сүрөттө дарыя көбүрөөк ылдамдык менен агып жатат, 2-сүрөттө дарыя азыраак ылдамдык менен агып жатат, анткени 1-сүрөттө тоонун боору тик болуп көрсөтүлгөн, ал эми 2-сүрөттө тоонун боору жантайыңкы көрсөтүлгөн.</p> <p><i>Тоонун боору деген сөздүн ордуна тоонун бети, рельеф деген сыяктуу сөздөр колдонулса да, туура деп эсептесе болот.</i></p>	<p align="center">2</p> <p align="center">2</p> <p align="center">2</p>
2 (5 балл)	<p>Жоопто төмөнкүлөр көрсөтүлсө:</p> <p>1. 1 км бийиктикке чейинки тропосферанын ылдыйкы катмарында атмосфералык басым ар 10 м сайын 1 сымап мамычасынын миллиметрине төмөндөйт.</p> <p>2. Атмосфералык басымдагы айырмачылык төмөнкүдөй: 698 сымап мамычасынын миллиметри – 663 сымап мамычасынын миллиметри = 35 сымап мамычасынын миллиметри.</p> <p>3. 35 сымап мамычасынын миллиметри x 10 м = 350 м</p> <p>4. Жооп: Тоонун салыштырмалуу бийиктиги 350 м түзөт.</p>	<p align="center">2</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p>
3 (10 балл)	<p>Жоопто төмөнкүлөр көрсөтүлсө:</p> <p>1. Картада төмөнкү объекттердин орду алмашып калган: Кунашир кысыгы жана Лаперуз кысыгы Чыгыш Кытай жана Япон деңиздери Сикоку жана Кюсю аралдары Татар кысыгынын ордуна Корей кысыгы көрсөтүлүшү керек.</p> <p>2. Бул эл – айндар Айндар – Япон аралдарынын жергиликтүү тургундары. Учурда айндардын үй-бүлөлөрүнүн эң ири бирикмелери Хоккайдо аралында жайгашкан.</p> <p>3. Япон тили өтө өзгөчөлөнгөн тил жана тилдик топтордун бирөөнө да кирбейт.</p>	<p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">1</p> <p align="center">2</p> <p align="center">2</p>
4 (10 балл)	<p>Ар бир туура жоопко 0,5 баллдан берилет</p> <p>Жоопто төмөнкүлөр көрсөтүлсө:</p> <p>1. Иштетилген жерлер (айдоо жерлер, бактар жана плантациялар)</p> <p>2. Шалбаалар жана жайыттар</p>	<p align="center">3</p> <p align="center">1</p>

	3. Токойлор жана бадалдар	1
	4. Калк жашаган пункттардын, өнөр жайдын жана транспорттун жерлери	1
	5. Аз түшүмдүү жана жараксыз жерлер (саздар, чөлдөр, мөңгүлөр)	4
5 (33 балл)	<p>1. <i>Ар бир туура жоопко 1 баллдан берилет</i> Жоопто төмөнкүлөр көрсөтүлсө:</p> <p>1. Ат-Башы</p>	1
	2. Камбар-Ата 1	1
	3. Токтогул	1
	4. Үч-Коргон	1
	5. Камбар-Ата 2	1
	6. Күрп-Сай	1
	7. Кемин (Быстровка)	1
	8. Таш-Көмүр	1
	9. Шамалды-Сай	1
	2. Миң-Куш – бул Кыргызстандагы көмүр казылчу борборлордун бири жана бул жакта казылган көмүрдүн негизги бөлүгү Бишкек шаарынын ЖЭЦ (ТЭЦ)ине жеткирилет деп көрсөтүлсө, 1 балл берилет	1
	3. <i>Толук жооп үчүн 2 балл, толук эмес жооп үчүн 1 балл берилет.</i> ЖЭС электр кубатын гана иштеп чыгарат, ал эми ЖЭЦ болсо электр кубатынан тышкары тиричилик муктаждыктары жана жылытуу үчүн керектелген ысык суу түрүндөгү жана химиялык өнөр жай жана курулуш үчүн керектелген суу буусу түрүндөгү жылуулукту да иштеп чыгарат.	2
	4. <i>Жооптор ар кандай болушу мүмкүн. Калыстар тобунун мүчөлөрүнүн ыктыяры боюнча жооптор 1 баллдан 3 баллга чейин бааланат.</i>	
	Кыргызстандын географиялык өзгөчөлүктөрүн түшүнгөндүгүн чагылдырган болжолдуу жооптор төмөнкүлөр:	
	ЖЭЦ (жылуулук) – <i>перспективасы анча чоң эмес, анткени ЖЭЦтерди ири шаарларга куруу максатка ылайык, ал эми Кыргызстанда андай ири шаарлар аз, атмосферанын кирдеши, отун ресурстарынын түгөнүшү, отунду жеткирүүгө кеткен чыгымдын көптүгү</i>	3
	ГЭС (ылдый түшкөн суунун энергиясы) – <i>перспективасы чоң, анткени Кыргызстанда дарыя, өзөн, кичи суулардын саны көп, өздүк наркы төмөн, ресурстардын жаңырып турушу, салыштырмалуу экологиялык тазалыгы</i>	3
	АЭС (атомдук) – <i>перспективасы жок, анткени сейсмикалуулук (жер титирөө ыктымалдуулугу) жогору</i>	2
	ПЭС (суунун көтөрүлүшүнөн алынган энергия) –	2

	<p><i>перспективасы жок</i>, анткени Кыргызстанда деңиз жана океандар жок, ал эми Ысык-Көлдөгү суунун көтөрүлүшү чоң эмес.</p> <p>ГеоТЭС (геотермалдык) – <i>перспективасы өтө аз</i>. Кыргызстанда 30дан ашуун геотермалдык булак бар, алар санаториялык-курорттук чарбада гана колдонулат, анткени алардын кубаттуулугу анча көп эмес.</p> <p>ГелиоЭС (күндүн энергиясы) – <i>перспективасы чоң</i>, анткени Кыргызстанда күн тийген күндөр өтө көп. Орловка жана Таш-Көмүрдө фотоэлектрикалык күн батареяларын дүйнөлүк баадан төмөн баада чыгара ала турган заводдор бар.</p> <p>ШЭС (шамалдын энергиясы) – <i>перспективасы чоң</i>, анткени Кыргызстан негизинен тоолуу өлкө, ал эми тоолордо болсо шамал – табигый кубулуш. Албетте, тоолордо ШЭСтерди куруунун кыйынчылыктары да бар, бирок технологиялардын өнүгүшү менен чабандарды энергия менен камсыздаса болмок.</p> <p>Биомасса энергиясынын <i>перспективалары анча жаман эмес</i>, анткени бизде кык жана башка айыл чарба таштандылары көп</p>	<p>3</p> <p>3</p> <p>3</p> <p>2</p>
--	--	-------------------------------------